

Yhdistyksen taloushallinto

Yhdistyksen taloushallinto

- Mitkä säännöt, lait ym. ohjaavat yhdistyksen taloudellista toimintaa?
 - Yhdistyksen säännöt
 - Lainsäädäntö (EU:n tilinpäätösdirektiivi, yhdistyslaki ja – asetus, kirjanpitolaki (KPL) ja – asetus (KPA), tilintarkastuslaki ja – asetus, verotusta ja elinkeinotoimintaa koskevat lait ja asetukset)
 - Yhdistyksen taloussääntö, hallituksen yms. toimielimen ohjeet ja suositukset
 - Ohjeet (kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset, KILA:n antamat yleisohjeet ja lausunnot)
 - Yleinen käytäntö (alan kirjallisuus ja kirjanpidon yleinen käytäntö)
- Mitä tarkoitetaan toimintasuunnitelmalla, entä mitä talousarviolla?
 - Toimintasuunnitelma on yhdistyksen vuosittainen toimintaa varten tehtävä suunnitelma
 - Talousarvio on toimintasuunnitelmasta esitetty laskelma

Tilinpäätös

- Mitä pitää sisällään?
 - Tuloslaskelma, tase, liitetiedot sekä tilinpäätöksen liitteenä yhdistyksen säännöissä määrätty toimintakertomus
- Milloin tilinpäätöksen oltava valmis?
 - Viimeistään 4 kk:n kuluessa tilikauden päättymisestä (yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä aikaisempikin ajankohta)
 - Tilinpäätös on laadittu, kun yhdistyksen tilinpäätöshetkellä toimiva, päätösvaltainen hallitus on sen allekirjoittanut. Jos yhdistyksellä on järjestösihteeri tai toiminnanjohtaja, hän allekirjoittaa tilinpäätöksen yhdessä hallituksen kanssa.
 - Allekirjoitus tehdään tasekirjaan sen viimeisen tilinpäätökseen kuuluvan merkinnän jälkeen (ennen tase-erittelyjä, jos ne on liitetty myös tasekirjaan)

Tilinpäätös

- Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt
 - Laaditaan varmentamaan tilinpäätöstä
 - Tase-erittelyjä ja liitetietojen erittelyjä ei rekisteröidä eikä niistä anneta jäljennöstä
 - Tase-erittelyinä on yksityiskohtaisesti ryhmittäin luetteloitava kirjanpitovelvollisen taseeseen tilikauden päättyessä sisältyvät
 - pysyvät vastaavat (lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana)
 - vaihtuvat vastaavat
 - vieras pääoma
 - pakolliset varaukset
 - Päivättävä ja laatijoiden allekirjoitettava
 - Liitetiedoissa esitetyistä vakuuksista ja vastuusitoumuksista on laadittava ryhmittäin luettelo. Muutoksista tulee pitää luettelo tai erillistä kirjanpitoa tilikauden aikana, jos tiedot eivät ilmene pääkirjanpidosta.

Tilinpäätös

- Toimintakertomus

- Pienet kirjanpitovelvolliset yhdistykset saavat jättää kirjanpitolain mukaisen toimintakertomuksen laatimatta, mutta yhdistysten säännöissä edellytetään kuitenkin yleensä sen laatimista
- Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja yhteisön tilan ja toiminnan tuloksen arvioimisen kannalta tärkeistä seikoista kuten tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden ja sen päättymisen jälkeen, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa, taseessa tai näiden liitteissä

Yhdistyksen verotus

- Mitä ei pidetä yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona?
 - yhteisön toimintansa rahoittamiseksi järjestämistä arpajaisista, myyjäisistä, urheilukilpailuista, tanssi- ja muista huvitilaisuuksista, tavarankeräyksestä ja muusta niihin verrattavasta toiminnasta eikä em. tilaisuuksien yhteydessä harjoitetusta tarjoilu-, myynti ja muusta sellaisesta toiminnasta saatua tuloa
 - jäsenlehdistä ja muista yhteisön toimintaa välittömästi palvelevista julkaisuista saatua tuloa
 - adressien, merkkien, korttien, viirien tai muiden sellaisten hyödykkeiden myynnin muodossa suoritetusta varojenkeräyksestä saatua tuloa
 - sairaaloissa, vajaamielislaitoksissa, rangaistus- tai työlaitoksissa, vanhainkodeissa, invalidihuoltolaitoksissa tai muissa sellaisesta huoltolaitoksissa ja huoltoloissa hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden myynnistä tai suoritetuista palveluista saatua tuloa
 - bingopelin pitämisestä saatua tuloa

Yhdistyksen verotus

- Onko kioski- ja kahviotoiminta liiketoimintaa?
 - Muun kaltaisella kuin edellisellä sivulla luetellulla toiminnalla, joka täyttää liiketoiminnan tunnusmerkit, on tuloverotuksen riski olemassa. Mm. yleisön vapaasti käyttämä kioski- ja kahviotoiminta ovat liiketoimintaa.
- Ovatko korko- ja osinkotuotot, osakkeiden myyntivoitot ja asunto-osakkeiden vuokratuotot verotettavaa tuloa?
 - Korko- ja osinkotuotot sekä osakkeiden myyntivoitot ja asunto-osakkeiden vuokratuotot eivät ole verotettavaa tuloa. Ne ovat varainhankintaa.
- Entä metsän myynti?
 - Metsän myynti on myös verotettavaa tuloa

Yhdistyksen verotus

- Milloin yhdistyksen on maksettava arvonlisävero liiketoiminnastaan?
 - Mikäli arvonlisäverolaissa tarkoitettu liikevaihto vuodessa on yli 8.500 euroa.
 - Liikevaihtoon luetaan mukaan kaikki se tavaroiden ja palvelujen myynti, joka on tuloverolain yhteydessä käsitellyllä tavalla liiketoiminnan tunnusmerkit täyttävää.
 - Lisäksi yhdistys joutuu maksamaan arvonlisävero ns. kiinteistönhallintapalveluista, mikäli kiinteistön hoidosta ja puhtaanapidosta maksetut palkat sosiaali- ja matkakuluineen ovat vähintään 50.000 euroa vuodessa. Jos verovelvollinen (yhdistys) myy kiinteistönhallintapalveluja, euromääräistä rajaa ei sovelleta vaan kiinteistönhallintapalvelun oman käytön vero tulee silloin maksettavaksi.

Yhdistyksen verotus

- Suoritetaanko yhdistykselle testamentatusta tai lahjoitetusta omaisuudesta veroa?
 - Perintö- ja lahjaverolain (378/40, 2 §) mukaan yhdistykselle testamentatusta tai lahjoitetusta omaisuudesta yhdistyksen ei tarvitse suorittaa veroa.
- Arpajaisista saadun voiton verotus?
 - Arpajaisverolain (552/92) mukaan Suomessa järjestettävistä arpajaisista, vedonlyönneistä tai muulla vastaavalla tavalla saadusta voitosta maksetaan veroa valtiolle. Arpajaisverovelvollinen on arpajaisten toimeenpanija. Arpajaisverolain alaiset voitot eivät ole voiton saajan tuloverotuksessa veronalaista tuloa.

Yhdistyksen verotus

- **Palkat ja palkkiot**
 - Yhdistys suorittaa henkilöstönsä palkasta (palkkaa on kaikenlainen palkka, palkkio, etuus ja korvaus, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa kuten myös kokouspalkkiot, luento- ja esitelmäpalkkiot sekä luottamustoimesta saatu korvaus) ennakonpidätyksen ja työnantajan sotu-maksun.
 - Hallituksen jäsenten kokous ym. palkkioista suoritetaan ennakonpidätys (palkkioista päättää yhdistyksen kokous, ei itse hallitus)
- **Päivärahat**
 - Päivärahat ovat verovapaita
- **Matkakorvaukset**
 - Yleishyödylliseltä yhteisöltä saatu matkakustannusten korvaus on verovapaita tuloa yhteisössä vapaaehtoisesti ja vastikkeetta toimivalle henkilölle. Matka tulee tehdä yleishyödyllisen yhteisön toimeksiannosta, ja siitä on etukäteen asianmukaisesti päätettävä. Tällaisesta matkakustannusten korvauksesta on kuitenkin verovapaita tuloa vain:
 - päiväraha enintään 20 päivältä kalenterivuodessa
 - majoittumiskorvaus
 - matkustamiskustannusten korvaus, jota voidaan suorittaa myös verovelvollisen asunnolta tehdystä matkasta.

Yhdistyksen verotus

- Matkustamiskustannusten korvauksesta muulla kuin julkisella kulkuneuvolla tehdystä matkasta on verovapaata enintään 2000 euroa kalenterivuodelta.
- Julkisella kulkuneuvolla tehtyjen matkojen korvaamista ei ole rajoitettu. Matkat voidaan korvata asianmukaista tositetta vastaan.
- Verovapaiden matkakustannusten korvausten enimmäismääriin ei vaikuta se, vaikka sama henkilö saisi kalenterivuoden aikana korvauksia useammaltakin yleishyödylliseltä yhdistykseltä. Kuitenkin lopullisessa verotuksessa yleishyödyllisiltä yhteisöltä saadut matkakustannusten korvaukset lasketaan yhteen ja verovapaan enimmäismäärän ylittävälle osalle määrätään veroa.

Kirjanpito ja seurantarakenne

- Kirjanpidon tunnisterakenteen avulla voidaan seurata esim. tietyn toimintamuodon tuottoja ja kuluja muusta toiminnasta erillisenä,
 - Esimerkiksi eri toimikunnat, vertaisryhmät tai purkautuneesta yhdistyksestä emoyhdistyksen pankkitilille tallennettujen varojen käytön seuranta
- Kirjanpidossa tapahtumat kirjataan kirjanpidon tileille. Ne voidaan tämän lisäksi kohdistaa tietylle projektille, toiminnolle, alueelle tmv.
- Kohdistaminen tapahtuu muodostamalla kirjanpitoon tilirakenteen lisäksi toinen tunnisterakenne, esim. alla olevaan tapaan:
 - 001 Uniapneavertaisryhmä 1
 - 002 XX:n silmutoimikunta 2
 - 003 XX:n hengitysyhdistyksen jäämistö 3
- Tapahtumat kirjataan tämän jälkeen paitsi kirjanpidon tilille, myös em. tunnisteelle
- Huom! Eri kohteiden tuottoja ja kuluja ei seurata eri pankkitilien avulla, vaan edellä kuvatun rakenteen kautta. Yhdistys tarvitsee lähtökohtaisesti yhden pankkitilin.

Laskujen tarkastus- ja hyväksymiskäytännöt

- Laskut tarkastaa tavaran tai palvelun tilaaja ja hyväksyy yleensä puheenjohtaja
- Puheenjohtaja ei voi koskaan hyväksyä omia laskujaan, vaan jonkun muun on hyväksyttävä ne ennen niiden maksamista.
 - Tarkastus- ja hyväksymiskäytännöt on hyvä kirjata esimerkiksi järjestäytymiskokouksen pöytäkirjaan